

Morgenrødens blod

Claudia Salazar Jiménez

Oversatt av Signe Prøis

Lene Stokseth

Bente Teigen Gundersen

Forord av Amalie Kasin Lerstang

Morgenrødens blod

Claudia Salazar Jiménez

Oversatt av

Signe Prøis

Lene Stokseth

Bente Teigen Gundersen

Forord av

Amalie Kasin Lerstang

LES BONES DONES

LATINAMERIKANSK LITTERATUR I NORGE

**LES
BONES
DONES**

La sangre de la aurora © by Claudia Salazar Jiménez, 2013
By agreement with Pontas Literary & Film Agency.

Oversatt fra spansk av Signe Prøis, Lene Stokseth, Bente Teigen Gundersen
Forord av Amalie Kasin Lerstang

Bokomslag og sats: Cristina Cabanellas, Estudio Clove
Papir: Munken Cream Bookwove 80 g
Trykkeri: Gutenberg Press
Første opplag, 2024

ISBN 978-82-693462-0-6

© Les Bones Dones AS, 2024

www.lesbonesdones.no

Morgenrødens blod

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Les Bones Dones AS er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov eller tillatt gjennom avtale med Kopinor, Interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

Til Ana Ribeiro

*Aldri, humane mennesker, har det vært så mye
smerte i brystet, på jakkeslaget, i vesken, i glasset,
hos slakteren, i aritmetikken!
Aldri så mye smertelig omsorg, aldri gikk det
fjerne løs på noe så nært (...)*

«De ni monstrene», César Vallejo

«Alle som kan litt historie vet at virkelig store sosiale endringer ikke er mulige uten kvinners påvirkningskraft.»

MARX

fullt strømbrudd mørke hvor da? alle steder hvor kom det fra? høye strømmaster falt på kne bomber detonerer alt raserer eksploderer sprenger var du sammen med gruppa? hjemme hos meg selv og lagde mat og ventet på mannen min strømbrudd skrev inn møtereferatet på maskinen strømbrudd fremkalte noen bilder strømbrudd skaffe stearinlys seks sider er ikke nok to tårn i utkanten av hovedstaden hva sa du? du kan ikke skrive under kamerat mørke ekskludert fra historien underkaste seg eller sprengte bombe fikk du rede på det de gjorde? Ha så ren du vasket tallerkenen smil uten stearinlys eter tre høyspentmaster sier de nå flere timer flere master når kommer lyset tilbake?

stearinlys slå på radioen jeg finner ikke fyrstikkene tre lys uten fyrstikker slå gnister med steinene løgn bombe vi har strømgenerator dra til episenteret hvor det skjer det vi ikke ser bombe fortelle om det som skjer på den andre siden av mastene se hvor var hver av de tre? strømbrudd

De tok meg til dette fengselet i hovedstaden like før toppledelsen falt. De henter meg nesten alltid til dette rommet for at jeg skal bli avhørt av major Romero. Alt er hvitt. Hvitere enn sykehushvitt. Tre stoler. Bordet med den hvite melaminplaten. Veggene er også hvite. Nå er det allerede snart to uker siden jeg fikk vite at de er tatt. Hva kan de ha gjort med Kamerat Leder? Drittkjøtere, hvis de rører ham kommer de til å dø, alle sammen, én etter én kommer de til å falle.

Det eneste man kan høre er lyden fra klokka. Romero kommer ikke. Det er litt kaldt i dette rommet som er så hvitt. Så forskjellig fra sandslettene hvor jeg først begynte det sosiale arbeidet mitt. Jeg husker særlig en dag sola virkelig satte oss på prøve. Uutholdelig. Infernalsk. Sånn var heten på det utvidede sandområdet der et hav av mennesker hadde bosatt seg. Jeg kom dit sammen med

ingeniøren som koordinerte prosjektene og med Fernando, sosialarbeideren. Jeg hadde også med meg den fire år gamle datteren min. Jeg tenkte at det var en god måte å bevisstgjøre henne på, å få henne til å leke med de ungene som hadde lite eller ingenting.

Sandlandskapet bredte seg kjempemessig utover, som et kokende gult teppe. Heten var kvelende og jeg kjente svetten fra min datters lille hånd i min. En av de ansvarlige damene fra boligkomiteen tilbød meg et glass vann for å slukke tørsten til min lille. Vannet ble solgt til prisen av gull fra lastebiler som knapt kom én gang i uka. Glasset med vann som datteren min nettopp drakk opp betød mindre vann til et av disse barna.

Jeg lot henne i fred med de andre barna og møtte innbyggerne for å diskutere prosjektene som sto for tur. De trengte en nettstruktur for drikkevann, avløp og offentlig belysning som dekket ti gater, minst. De hadde også bedt kommunen om en helsestasjon med grunnleggende tjenester og oppføring av en skole. Skolegang er grunnleggende for å bryte forskjellsstrukturen som den sosiale organiseringen bygger på, uten den er mulighetene for forandring ... *Mamma!!!* ... så godt som

lik null. Alle årene mine med erfaring som pedagog gjør at jeg har myndighet til å slå fast ... *Mammaaaaaaa!!!* ... at uten skolegang på riktig ... *Señora Marcela, det er datteren din!*

Jeg løp fort bort dit ungene lekte. Jeg så datteren min stå livredd midt i sanden, de små beina hennes skalv av skrekk, hun greide nesten ikke å puste, men hikstet og ansiktet var badet i tårer. Hun hadde falt på et sted hvor sanden blandet seg med inntørket jord og det var vanskelig å stå oppreist. Da hun så meg strakte hun de små armene mot meg og skrek et kraftig, desperat skrik. *Det er ingen fast grunn her, mamma, bær meg!*

Jeg løftet henne opp og klemte henne mot brystet. Hun presset seg inntil meg. Det lille hjertet slo fort, så fort som en redd liten fugl. Jeg tørket svetten og tårene fra ansiktet hennes. Jeg strøk henne over hodet og tok bort sanden som hadde lagt seg i håret hennes. *Ikke vær redd, jeg er her, ingenting farlig kommer til å skje*, sa jeg. Jeg strøk hånden over tinningene hennes i en bevegelse hun bestandig ble rolig av. Sakte men sikkert roet hun seg. Rundt oss stimlet ungene sammen, i den ulykksalige ørkenen, uten sko, med slitte klær, føttene i den varme sanden, med lite vann og uten et knyst. For dem fantes det virkelig ingen fast grunn. Man

kunne ikke kaste bort tiden på tull når det var så mye som måtte gjøres. *Nå må du slutte å gråte, vi er modige, vi to.*

«Hvordan går det, frøken?» sier major Romero idet han kommer brasende inn. Han tiltaler meg alltid sånn. Jeg finner meg i det for å se om han lar meg få vite mer om lederen vår, jeg tror fremtiden vår kan ligge i hans hender. «God dag, major. Jeg er klar, klar til å snakke, så ...» Romero setter seg til rette i stolen foran meg. Han smiler. Jeg har bare to våpen igjen: Tålmodigheten min og tausheten. «Jeg har nå i det siste hatt den glede å bli kjent med deg, frøken, og jeg skjønner at du har stor utholdenhet, du er seig, standhaftig. En klippe.» Romero retter seg opp i stolen som om han skal til å si noe fortrolig. Han lener seg mot meg og nesten hviskende sier han: «Det var derfor du hadde adgang til Den permanente komité, ikke sant?»

«Enhver berøring er et truende sverd.
Jeg kniper beina sammen. Jeg er et åpent sår.»
Claudia Salazar Jiménez